

Передача права на управління сімейним бізнесом повинна бути детально спланована і проводитись поступово. Це дасть час власнику усвідомити, що компанія без нього не загине, а у спадкоємця буде можливість заслужити повагу та довіру власника.

1. *Harry Levinson Conflicts That Plague Family Businesses. Harvard business review, 1971 – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://hbr.org/1971/03/conflicts-that-plague-family-businesses>.*

2. *Baker Tilly International – [Електронний ресурс].– Режим доступу : <http://bakertillyinternational.com/web/home.aspx>*

Д. О. Дорошенко

Науковий керівник – к. е. н., доц. Т.О. Петрушка

ПЕРСПЕКТИВИ ТА СУЧАСНІСТЬ ТВАРИННИЦТВА В УКРАЇНІ

Україна тривалий час була однією з провідних країн Європи з виробництва тваринницької продукції. При цьому скотарство в усіх природно-кліматичних зонах України завжди вважалося провідною галуззю і характеризувалося істотними територіальними відмінностями за виробничою спеціалізацією, яка істотно залежала від природно-економічних умов кожної зони.

Аналіз виробництва молока і м'яса в господарствах різних форм власності в Україні свідчить, що рівень розвитку аграрного сектору країни значно відстає від його потреб для харчування населення, що пов'язано з організаційною формою господарювання та матеріально-технічним забезпеченням тваринницької галузі.

Істотне зменшення поголів'я ВРХ в Україні, на наш погляд, пов'язане з ліквідацією, а у більшості випадків - і повним руйнуванням тваринницьких ферм і комплексів, через що чисельність поголів'я ВРХ досягла середньорічного рівня 60-х років ХХ століття. Якщо у цілому в Україні 1990 року чисельність ВРХ досягала 24,6 млн. голів, то у 2017 вона не перевищувала 3,7 млн. голів, тобто стадо скоротилося на 20,8 млн. голів, або на 84,5%, у тому числі корів, відповідно, - 8,4 та 2,1 млн. голів, або на 73,8% (таблиця) [1].

Динаміка поголів'я ВРХ (великої рогатої худоби) в господарствах усіх категорій, млн голів

Роки	ВРХ	Корови
1996	17,5	7,5
2001	9,4	4,9
2006	6,5	3,6
2011	4,5	2,6
2012	4,4	2,5
2013	4,6	2,6
2014	4,4	2,5
2015	3,9	2,3
2016	3,8	2,2
2017	3,7	2,1

З огляду на аналіз структури посівної площі й динаміки виробництва сільськогосподарських культур, яка склалася протягом останніх років в Україні, можна зазначити, що основним напрямом господарської діяльності сільгоспідприємств і фермерських господарств стало вирощування лише зернових і технічних культур, які користуються попитом на світовому ринку. Тваринництво продовжує залишатися головним джерелом доходів лише у 9,5% сільгоспідприємств і у 7,3% фермерських господарств.

В Україні на одну особу виробництво м'яса протягом останніх років не перевищувало 35,7 кг, або 47,0% до медичних норм харчування, і 42,5% до виробництва у 1990 році, відповідно, молока - 81,6% і 60,5% та яєць - 88,9% і 76,4%. Катастрофічне скорочення поголів'я великої рогатої худоби протягом останніх двадцяти п'яти років у господарствах усіх категорій в Україні призвело до істотного зниження виробництва молока і м'яса, а, відповідно, й зростання дефіциту споживання тваринницької продукції. Унаслідок спаду поголів'я ВРХ, у тому числі й корів, господарська діяльність, яка склалася в даний час в агропромисловому комплексі з виробництва продукції молока та яловичини, зважаючи на національну безпеку України, є надзвичайно критичною.

Незважаючи на великий потенціал України в розвитку тваринництва, а саме наявність сприятливих природно-кліматичних, земельних, трудових ресурсів тощо, дана галузь сільського господарства перебуває в досить важкому стані. В умовах світової кризи вітчизняне скотарство потребує ще більш ефективного державного захисту. Тому, на нашу думку, проаналізувавши ситуацію розвитку галузі ВРХ, можна зробити висновок про негативні тенденції в розвитку скотарства: скорочення поголів'я тварин, вагоме зниження продуктивності худоби, погіршення її якісного складу. Звичайно, дані обставини спричинили погіршення якості продукції ВРХ та зменшення об'ємів виробництва, а звідси і споживання цінних продуктів харчування. Тваринники при нерентабельному виді бізнесу розраховують на значну підтримку з боку держави. Але, як свідчить досвід досліджень, величина фінансової підтримки з боку держави не є гарантом успішності в виробництві продукції ВРХ. Тому залишається широке поле для досліджень механізмів державної підтримки

розвитку тваринництва з метою відновлення потенціалу галузі та забезпечення населення продуктами харчування, а країну - стабільними міжнародними позиціями.

1. Велика рогата худоба [Електронний ресурс] – Режим доступу -http://www.agroperspectiva.com/ru/free_article/333

В.В. Дубенська

Науковий керівник – к.е.н., доц. С.Й. Воробець

ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДІВ ФАКТОРНОГО АНАЛІЗУ ДЛЯ ОЦІНЮВАННЯ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ В СИСТЕМІ ПОКАЗНИКІВ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

За методологією, запропонованою ООН, визначається інтегральна оцінка рівня розвитку кожної країни і на основі її значень проводиться ранжування рівня розвитку кожної з них. За результатами цих розрахунків Україна на 2017 рік знаходиться на 39 місці серед 156 країн світу, для яких визначалась рейтингова оцінка. Кожна країна має свої пріоритети розвитку. З усіх 87 показників, на основі яких визначалась рейтингова оцінка, найбільш пріоритетними нами визначено 19 показників. Для порівняння розвитку України по відношенню до інших країн, було застосовано метод факторного аналізу та пакет програм STATISTICA. Принципова можливість істотного зменшення числа ознак, що характеризують об'єкти дослідження, без істотних втрат інформації про об'єкти обумовлена малою варіативністю окремих ознак або їх лінійних комбінацій. Попередньо у рамках визначених показників проведено оцінку їх головних статистик. Значення цих статистик для 7 показників наведено на рисунку 1.

Variable	Descriptive Statistics ()				
	Mean	Confidence -95,000%	Confidence +95,000%	Median	Minimum
Зняття п	-0,000000	-0,395587	0,395587	-0,261956	-0,7540
Викиди	-0,000000	-0,395587	0,395587	-0,096674	-1,4704

Рис. 1. Статистичні показники окремих показників

За результатами факторного аналізу отримано Власні значення факторів. Їх графічна інтерпретація у виді «Scree plot» представлена на рис. 2. Внесок перших семи головних чинників в сумарну дисперсію вихідних ознак становить 95,99%. Оцінювання дисперсії змінних через головні компоненти проведено за формулою (1), представлено на рис. 3.

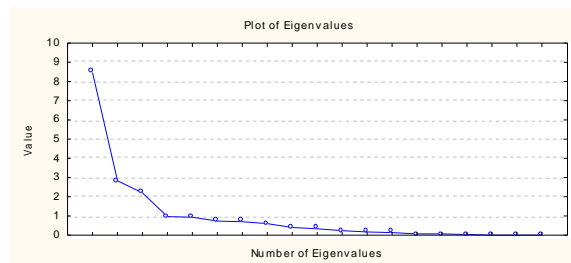

Рис. 2. Графік власних значень головних компонент

вибрати сторінку «Explained variance». Вид екранної форми представлений на рисунку 3.

$$\hat{h}_i^2 = R_{ij}^2 / \sum_{j=1}^n R_{ij}^2, \quad i = \overline{1, n}. \quad (1)$$

Розрахована матриця індивідуальних значень головних компонент для кожної з 27 досліджуваних країн. Графічна інтерпретація для окремих країн по окремих головних компонентах представлена на рис. 4.

Variable	Communalities ()						
	From 1 Factor	From 2 Factors	From 3 Factors	From 4 Factors	From 5 Factors	From 6 Factors	Multiple R-Square
Співвідношення по	0,258756	0,384871	0,598756	0,828031	0,828161	0,829241	0,835741
Поширеність недої	0,206861	0,564351	0,602971	0,633811	0,712481	0,802671	0,931281
Оцінювана триваліс	0,851001	0,914931	0,936721	0,936831	0,937961	0,970091	0,996051
Універсальний інде	0,839621	0,841951	0,935951	0,937161	0,937281	0,943751	0,985581
Середні роки навча	0,409561	0,454731	0,525951	0,634101	0,636701	0,671181	0,889271
Рівень участі жіноч	0,640011	0,718591	0,732691	0,733031	0,736751	0,763671	0,824281
Зняття прісної води	0,465251	0,508961	0,701411	0,763671	0,801341	0,832421	0,938571
Викиди CO2 від спа	0,176591	0,652721	0,706901	0,761511	0,878431	0,891351	0,967521
Рівень безробіття (%)	0,011071	0,332611	0,474901	0,705871	0,837101	0,846781	0,754101
Якість загальної інф	0,631331	0,717241	0,849841	0,849921	0,871991	0,897001	0,988081
Рейтинги вищих на	0,748121	0,749961	0,772291	0,782281	0,787481	0,857431	0,879991
Коефіцієнт Джині, c	0,000351	0,012551	0,610381	0,673611	0,801951	0,845021	0,924951
Щорічна середня к	0,704501	0,809531	0,812211	0,834611	0,837261	0,844721	0,943461
Річні зміни площі лі	0,357761	0,468521	0,495201	0,495631	0,556401	0,559621	0,875091
Убивства (на 100 ос	0,113431	0,470771	0,584831	0,689131	0,702611	0,912211	0,874691
Населення, яке від	0,019691	0,472441	0,677151	0,712791	0,861771	0,892411	0,847391
Ефективність уряд	0,466791	0,638701	0,826191	0,826961	0,831571	0,919161	0,981091
Індекс сприйняття	0,863481	0,875131	0,915951	0,917181	0,936631	0,942571	0,985121
Витрати на держав	0,700881	0,703331	0,738761	0,753051	0,901481	0,901741	0,958191

Рис. 3. Вклади перших шести компонент в дисперсію вхідних змінних